

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE "N. IORGA"

REVISTA ISTORICĂ

Fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul XIII, 2002

1 – 2
Ianuarie – Aprilie

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE "N. IORGA"

COLEGIUL DE REDACȚIE

CORNELIA BODEA (*redactor șef*), IOAN SCURTU (*redactor șef adjunct*),
NAGY PIENARU (*redactor responsabil*), VENERA ACHIM (*redactor*)

"REVISTA ISTORICĂ" apare de 6 ori pe an.

La revue "REVISTA ISTORICĂ" paraît 6 fois l'an.

"REVISTA ISTORICĂ" is published in six issues per year.

REDACȚIA:

NAGY PIENARU (*redactor responsabil*)
VENERA ACHIM (*redactor*)
ECATERINA PETRESCU (*redactor*)
IOANA VOIA (*traducător*)
MIHAELA VLĂDULESCU (*tehoredactor*)

Manuscritele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice
corespondență se vor trimite pe adresa redacției revistei:

"REVISTA ISTORICĂ",
B-dul Aviatorilor, nr. 1, 71247-București,
Tel. 212.88.90

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOMUL XIII, NR. 1 – 2
Ianuarie – Aprilie 2002

SUMAR

NICOLAE IORGA – VIAȚA ȘI OPERA

VIOLETA BARBU, <i>Nicolae Iorga, precursor al istoriei sociale</i>	5
FLORIAN ROATIȘ, <i>Idei de filosofie a istoriei la Nicolae Iorga</i>	11
STOICA LASCU, <i>Nicolae Iorga și "chestiunea aromânească" la începutul secolului al XX-lea</i>	21
LUCIA TAFTĂ, <i>Misiunea militară Lamy în opera lui Nicolae Iorga</i>	47
RALUCA TOMI, <i>Nicolae Iorga și Veneția</i>	55

BISERICĂ – SOCIETATE – PUTERE

CRISTIAN VASILE, <i>Biserică și stat la începuturile regimului comunist: poziția ierarhiei ortodoxe față de lichidarea bisericii greco-catolice</i>	65
OVIDIU BOZGAN, <i>Ofensiva împotriva monahismului catolic din România (1948–1951)</i>	91
CONSTANȚA GHIȚULESCU, <i>Preoți și enoriași. Exemplul Țării Românești în secolul al XVIII-lea</i>	121

ISTORIA ARTELOR VIZUALE – PINACOTECA

DOINA UDRESCU, <i>Arta germană din Transilvania în secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea</i>	137
ADRIAN-SILVAN IONESCU, <i>De la galeria de tablouri la Pinacoteca Națională</i>	151
MARIA-DOMNIȚA-RUXANDRA DREPTU, <i>Pinacoteca statului, între program și aleatoriu</i>	163
DOINA PUNGĂ, <i>Cabinetul de stampe – un proiect virtual în atenția fondatorilor Pinacotecii Naționale</i>	167
RALUCA BOANGIU, <i>Muzeul secolului al XIX-lea între istoricitate și estetism. Premise generale</i>	177
MARIA OLIMPIA TUDORAN, <i>Trei opere inedite ale școlii italiene de pictură în Pinacoteca Brukenthal</i>	187

MARIA IONIȚĂ, <i>Câteva date privind galeria de tablouri a Camerei de Comerț și Industrie București</i>	195
ILIE LUCEAC, <i>Un pictor bucovinean uitat: Epaminonda Bucevschi</i>	201
IOANA BELDIMAN, <i>Ioana Ghika. O boieroaică donatoare la 1896</i>	209

EVUL MEDIU – IZVOARE REEVALUATE

TÜDÖS KINGA, <i>Secuții cu rosturi militare în lumina testamentelor din Trei Scaune (1548–1711)</i>	219
NAGY PIENARU, <i>Un document otoman necunoscut din 1476</i>	229
VIDIU CRISTEA, <i>Epilogul cruciadei a IV-a: perspectiva lui Henri de Valenciennes</i>	243

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

Al XIX-lea Simpozion de istorie și etnoistorie agrară din România, Brașov, 6-8 septembrie 2001 (<i>C. Mocanu</i>); Al XI-lea Congres de genealogie și heraldică, Iași, 20-23 septembrie 2001 (<i>Ecaterina Petrescu</i>); Comemorare – 400 de ani de la alegerea ca domn a lui Radu Șerban (1602–1611), Sălătrucu de Jos, 20 octombrie 2001 (<i>George Georgescu</i>); Simpozionul național “150 de ani de la fondarea Pinacotecii Naționale”, Institutul de Istorie “Nicolae Iorga”, București, 19-20 noiembrie 2001 (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); România: Orient sau Occident? (<i>Kiki Skagen Munshi</i>); Note de lectură: ghiduri de muzee (<i>Betinio Diamant</i>)	255
---	-----

NOTE ȘI RECENZII

•• <i>Enciclopedia Blackwell a gândirii politice</i> , DAVID MILLER (coord.), consultanți: Janet Coleman, William Connolly, Alan Ryan, introducere la ediția românească de Alan Ryan, București, Edit. Humanitas, 2000, 814 p. (<i>Cristian Vasile</i>); •• <i>Iulian Antonescu și dreptul la neuitare</i> , EUGENIA ANTONESCU (coord.), București, Edit. Maiko, 2002, 136 p. (<i>Gelcu Maksutovici</i>); •• <i>Kitab-ı Dedem Korkut</i> , Istanbul, Ahmet Veli Menger Vakfı, 2000, 316 p. (<i>Adrian Tertecel</i>); ADRIAN-SILVAN IONESCU, <i>Învățământul artistic românesc. 1830–1892</i> , București, Edit. Meridiane, 1999, 432 p.+ il. (<i>Stelian Mândruț</i>); OLIVIER GILLET, <i>Religie și naționalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist</i> , București, Edit. Compania, 2001, 314 p. (<i>Florin Müller</i>); LUIGI LABRUNA, <i>Genera iuris institutorum morum. Studii di storia costituzionale romana</i> , Napoli, 1998, 316 p. (<i>Betinio Diamant</i>); IOAN-AUREL POP, <i>Istoria, adevărul și miturile (Note de lectură)</i> , București, Edit. Enciclopedică, 2002, 390 p. (<i>Ioan Scurtu</i>); IOANA POPESCU, <i>Privește! Frații Manakia</i> , București, Supliment al revistei “Martor”, VI, Muzeul Țăranului Român, 2001, 100 p. + il. (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); SILVESTRU AUG. PRUNDUȘ, CLEMENTE PLĂIANU, <i>Cei 12 episcopi martiri ai Bisericii Române Unită cu Roma</i> , Cluj-Napoca, Edit. Viața Creștină, f.a., 244 p. (<i>Ioan Babici</i>)	271
--	-----

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES
TOME XIII, Nos. 1 – 2
January – April 2002

SUMMARY

NICOLAE IORGA – LIFE AND WORKS

VIOLETA BARBU , <i>Nicolae Iorga, a Forerunner of Social History</i>	5
FLORIAN ROATIȘ , <i>Nicolae Iorga and the Philosophy of History</i>	11
STOICA LASCU , <i>Nicolae Iorga and the “Macedo-Romanian Question” at the Beginning of the Twentieth Century</i>	21
LUCIA TAFTĂ , <i>The Lamy Military Mission in the Writings of Nicolae Iorga</i>	47
RALUCA TOMI , <i>Nicolae Iorga and Venice</i>	55

CHURCH – SOCIETY – POWER

CRISTIAN VASILE , <i>Church and State at the Beginning of the Communist Regime: The Attitude of the Orthodox Hierarchy Towards the Suppression of the Greek Catholic Church</i>	65
OVIDIU BOZGAN , <i>The Offensive Against the Catholic Monachism in Romania (1948–1951)</i>	91
CONSTANȚA GHIȚULESCU , <i>Priests and Parishioners in Eighteenth Century Wallachia</i>	121

THE HISTORY OF VISUAL ARTS – THE ART GALLERY

DOINA UDRESCU , <i>German Art in Transylvania in the Nineteenth Century and the First Half of the Twentieth Century</i>	137
ADRIAN-SILVAN IONESCU , <i>From the Gallery of Paintings to the National Gallery of Art</i>	151
MARIA-DOMNIȚA-RUXANDRA DREPTU , <i>The State Art Gallery – Between Program and Destiny</i>	163
DOINA PUNGĂ , <i>The Engraving Cabinet – A Virtual Project in the Attention of the Founder of the National Art Gallery</i>	167
RALUCA BOANGIU , <i>The Nineteenth Century Museum Between Historicity and Aestheticism. General Premises</i>	177

MARIA OLIMPIA TUDORAN, <i>Three Unknown Works of the Italian School of Painting in the Brukenthal Art Gallery</i>	187
MARIA IONIȚĂ, <i>A Few Data on the Art Gallery of the Chamber of Commerce and Industry of Bucharest</i>	195
ILIE LUCEAC, <i>A Forgotten Painter of Bukovina : Epaminonda Bucevschi</i>	201
IOANA BELDIMAN, <i>An Aristocratic Donator of 1896: Ioana Ghika</i>	209

THE MIDDLE AGES – REVALUATED SOURCES

TÜDÖS KINGA, <i>Testaments and Last Wills from Trei Scaune County (1548-1711)</i>	219
NAGY PIENARU, <i>An Unknown Ottoman Document of 1476</i>	229
OVIDIU CRISTEA, <i>The Epilogue of the Fourth Crusade: Henry of Valenciennes' Perspective</i>	243

SCIENTIFIC LIFE

The Nineteenth Symposium of Agrarian History and Retrology of Romania, Braşov, 6-8 September 2001 (<i>C. Mocanu</i>); The Eleventh Congress of Genealogy and Heraldry, Jassy, 20-23 September 2001 (<i>Ecaterina Petrescu</i>); Commemoration – 400 Years Since Radu Şerban's Election as a Voivode (1602–1611), Sălătrucu de Jos, 20 October 2001 (<i>George Georgescu</i>); The National Symposium "150 Years Since the Foundation of the National Art Gallery," "Nicolae Iorga" History Institute, Bucharest, 19-20 November 2001 (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); Romania: East or West? (<i>Kiki Skagen Munshi</i>); Readers's Notes: Museum Guides (<i>Betinio Diamant</i>)	255
--	-----

NOTES AND REVIEWS

•• <i>Enciclopedia Blackwell a gândirii politice</i> (Blackwell Encyclopaedia of Political Thinking), DAVID MILLER (coord.), consultants: Janet Coleman, William Connolly, Alan Ryan, foreword to the Romanian edition by Alan Ryan, Bucharest, Edit. Humanitas, 2000, 814 pp. (<i>Cristian Vasile</i>); •• <i>Iulian Antonescu și dreptul la neuitare</i> (Iulian Antonescu and the Right to Being Remembered), EUGENIA ANTONESCU (coord.), Bucharest, Edit. Maiko, 2002, 136 pp. (<i>Gelcu Maksutovici</i>); •• <i>Kitab-ı Dedem Korkut</i> , Istanbul, Ahmet Veli Menger Vakfi, 2000, 316 pp. (<i>Adrian Tertecel</i>); ADRIAN-SILVAN IONESCU, <i>Învățământul artistic românesc. 1830–1892</i> (Romanian Art Teaching. 1830–1892), Bucharest, Edit. Meridiane, 1999, 432 pp.+ ill. (<i>Stelian Mândruș</i>); OLIVIER GILLET, <i>Religie și naționalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist</i> (Religion and Nationalism. The Ideology of the Romanian Orthodox Church Under the Communist Regime), Bucharest, Edit. Compania, 2001, 314 pp. (<i>Florin Müller</i>); LUIGI LABRUNA, <i>Genera iuris institutorum morum. Studi di storia costituzionale romana</i> , Napoli, 1998, 316 pp. (<i>Betinio Diamant</i>); IOAN-AUREL POP, <i>Istoria, adevărul și miturile</i> (<i>Note de lectură</i>) (<i>History, Truth and Myths. Reader's Notes</i>), Bucharest, Edit. Enciclopedică, 2002, 390 pp. (<i>Ioan Scurtu</i>); IOANA POPESCU, <i>Privește! Frații Manakia</i> (Behold! The Manakia Brothers), Bucharest, a Supplement to the Review "Martor", VI, Museum of the Romanian Peasant, 2001, 100 pp. + ill. (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); SILVESTRU AUG. PRUNDUȘ, CLEMENTE PLĂIANU, <i>Cei 12 episcopi martiri ai Bisericii Române Unită cu Roma</i> (The Twelve Martyr Bishops of the Romanian Church United with Rome), Cluj-Napoca, Edit. Viața Creștină, no year, 244 pp. (<i>Ioan Babici</i>)	271
---	-----